

Tereny zamknięte, dyskusja otwarta

W poprzednich „Remarksach” przyjrzelśmy się fundamentom projektu ustawy, który ma odmienić sposób realizacji strategicznych inwestycji obronnych w Polsce. Wskazaliśmy na decyzję zezwalającą na realizację inwestycji strategicznych w zakresie potrzeb obronności państwa. Wątków poruszanych przez projekt „specustawy” jest więcej, więc analizę kontynuujemy również w tym miesiącu.

Warto zatrzymać się przy kluczowym dla projektu pojęciu „terenów zamkniętych” i ich specyfice. Nie chodzi tu o tereny fizycznie chronione przed dostępem, ale o obszary, których wykorzystanie jest ściśle podporządkowane określonym celom o charakterze państwowym – w tym przypadku celom obronnym. Warto zauważyć, że w polskim porządku prawnym funkcjonują również tereny zamknięte o innym przeznaczeniu, w szczególności kolejowe czy morskie.

Wyznaczenie terenu zamkniętego pozostaje w gestii właściwego ministra i kierowników urzędów centralnych w drodze decyzji administracyjnej. W przypadku terenów związanych z obronnością tereny zamknięte wyznacza Minister Obrony Narodowej.

Dla inwestycji na terenach zamkniętych stworzono uproszczone procedury, mające na celu redukcję biurokracji i usprawnienie realizacji inwestycji. Cechą charakterystyczną terenu zamkniętego jest więc „wyłączenie” go spod standardowych reguł dotyczących zagospodarowania. Dobrym przykładem jest przeniesienie właściwości do wydawania decyzji środowiskowych dla takich terenów z poziomu gminy do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Co więcej, inwestycje te nie wymagają sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ani decyzji o warunkach zabudowy.

Innym ważnym elementem jest wprowadzenie stref ochronnych na terenach zamkniętych. To obszary o ograniczonym użytkowaniu, które mają zapewnić bezpieczeństwo i odpowiednie warunki do realizacji działań obronnych. Przykładowo, ustawa definiuje dopuszczalne poziomy hałasu – wyższe niż w obszarach cywilnych – co umożliwi prowadzenie intensywnej szkoleniowej działalności wojskowej. Projekt ustawy obejmuje również inwestycje realizowane w ramach Narodowego Programu Odstraszania i Obrony – Tarcza Wschód. Ten strategiczny program koncentruje się na modernizacji i rozbudowie infrastruktury wojskowej we wschodnich regionach Polski, które mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego.

Nie wszystkie inwestycje wojskowe będą realizowane na gruntach należących do resortu obrony. Często konieczne jest pozyskiwanie działek z zasobów Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa czy Lasów Państwowych, a nawet od prywatnych właścicieli. Projekt ustawy upraszcza te procesy, a dodatkowo wprowadza zwolnienia z podatku od czynności cywilnoprawnych dla transakcji związanych z przejęciem gruntów na cele obronne.

Nowe przepisy przewidują też specjalne wyłączenia z Prawa zamówień publicznych („PZP”). W szczególnych przypadkach, gdy wymaga tego bezpieczeństwo narodowe, możliwe będzie bardziej elastyczne wybieranie wykonawców. Przepisy przewidują, że ochrona istotnych interesów bezpieczeństwa państwa może uzasadniać odstąpienie od stosowania PZP, na przykład w sytuacjach wymagających ochrony tajemnic państwowych lub zastosowania szczególnych środków bezpieczeństwa. Należy jednak zauważyć, że inwestycje wojskowe związane z obecnością w Polsce wojsk sojuszniczych już teraz są często realizowane poza procedurami PZP, zwłaszcza w oparciu o istniejące umowy międzynarodowe. Wprowadzenie nowych podstaw do wyłączeń z PZP ma na celu usprawnienie realizacji projektów kluczowych dla obronności i bezpieczeństwa państwa.

Tereny zamknięte, choć z definicji ograniczone, stają się przestrzenią otwarcia Polski na duże zmiany – od uproszczonych procedur administracyjnych po dynamiczne inwestycje odpowiadające na współczesne wyzwania. Tego życzymy nie tylko wojsku, ale i inwestycjom cywilnym. Bo w końcu wszyscy życzymy sobie, by Polska była krajem bezpiecznym i przyjaznym inwestorom. Oby wzmożone inwestycje wojskowe spełniły tę funkcję i zagwarantowały stabilizację tak potrzebną inwestorom „cywilnym”. Bezpiecznego Nowego Roku!

Chcesz dowiedzieć się więcej? Napisz do nas!

Weronika Własienko, Counsel
weronika.wlasienko@ngllegal.com

Katarzyna Duda, Junior Associate
katarzyna.duda@ngllegal.com